

Sowjetischer Landungsversuch an der Küste des Asowmeeres völlig zerschlagen

Deutsche Truppen vernichten feindliche Angriffstellungen in Süditalien

Aus dem Führerhauptquartier, 26. Sept. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Ein sowjetischer Landungsversuch an der Küste des Asowmeeres endete damit, dass die gesamte Landungstruppe in der Stärke über 800 Mann aufgerieben wurde.

Beiderseits des Kuban scheiterten auch gestern alle mit Panzerunterstützung vorgetragene feindliche Angriffe.

Auch am mittleren Dniper blieben erneute Angriffe der Sowjets gegen die deutschen Brückenkäpfe erfolglos. Schwächere feindliche Gruppen, die im unübersichtlichen Gelände an einzelnen Stellen den Fluss überschritten hatten, wurden im Gegenangriff zurückgeworfen.

Im mittleren Frontabschnitt setzte der Feind besonders im Raum westlich des Bahnhofspunktes Unetscha und im Kampfgebiet von Smolensk seine Angriffe mit starken Kräften fort. Bei schwierigen Wetter- und Wegeverhältnissen wurden die Angriffe im wesentlichen abgewiesen. An einigen Stellen halten die Kämpfe an.

Die Luftwaffe griff mit zusammengefassten Kräften besonders nördlich des Azowmeeres und ostwärts des mittleren Dniper feindliche Truppenmassierungen an und fügte ihnen empfindliche Verluste zu. Am 24. und 25. September wurden an der Ostfront 105 Sowjetflugzeuge vernichtet. Fünf eigene Flugzeuge werden vermisst.

TENTATIVO SOVIETICO DI SBARCO SULLE COSTE DEL MARE DI ASOW TOTALMENTE DISTRUTTO

Posizioni nemiche di attacco nell'Italia meridionale infrante

Dal Quartier generale del Führer, 26. settembre. Il Comando supremo tedesco comunica:

Un tentativo sovietico di sbarco sulla costa del mare di Azow finì così che l'intero equipaggio di oltre 800 uomini sbarcati fu totalmente distrutto.

Anche ieri fallirono tutti gli attacchi nemici, appoggiati da carri armati, sui due lati del Cuban.

Anche i rinnovati attacchi sovietici sul Nipro centrale contro le teste di ponte tedesche furono vani. Piccoli gruppi nemici che nell'immenso distesa tentavano di varcare il fiume in singoli punti, furono respinti nel contrattacco.

Nel settore centrale del fronte, specialmente nella zona ad ovest del nodo ferroviario di Uscia e nella zona di guerra presso Smolensk, il nemico continuava gli attacchi con forze ingenti. Malgrado le difficoltà climatiche e del terreno, gli attacchi furono essenzialmente respinti. In certi punti perduranó bombardamenti.

La Luftwaffe con forze riunite attaccava i numerosi raggruppamenti di truppe nemiche, inferendo loro perdite sensibili, specialmente a nord del mare di Azow e ad oriente del Nipro centrale.

Il 24 e il 25 settembre sul fronte orientale venivano annientati 105 aerei sovietici. 5 nostri aeroplani sono dispersi.

Anglia izgublja vpliv tudi na Sredozemskem morju

Ozadje in pomen »Sredozemskega odbora« v Ameriki

Berlin, 27. sept. Neopazno, pa vendar do sti vidno se je v nasprotnikovem tisku povajila vest o ustavnostih odbora za sredozemska vprašanja v Washingtonu. Prav tako neopazno je bilo sporočeno, da bo v tem odboru imela svoj sedež tudi sovjetska zveza.

Ta novica namreč vsebuje dve sporočili, ki pomenijo popolno preobrat v sredozemski politiki. Najprej zvode v oči, da ta odbor ni bil ustavovljen pri starodavnem sredozemskem vnesilišču v Londonu, temveč v Washingtonu, torej v središču celine, ki z evropskimi zadevčinami prav za prav nima nobenega opravka. Drugič pa slovenska ponečna, da je tudi Sovjetska Rusija zastopana v tem sredozemskem odboru. Obe točki sta silno pomembni.

Ustanovitev sredozemskega odbora v Washingtonu ne pomeni nič drugoga, kakor da so Združene države izpodrinile Veliko Britanijo iz Sredozemskega morja. Ze dogodki po izkrcanju zaveznikov v francoski Severni Afriki so napovedovali podoben razvoj. Tako je kar dezelavo zanikan, ko smo napovedovali ta preokret. Tudi danes bodo zadržano prišli na dan z zanikanjem, toda jasna dejstva so danes tudi za lahkoncerne preveč zgovorna, da bi mu mogli namestiti novega peska v oči. Anglia je prenehala biti sredozemska vnesila, zanje tisto, kar je menjal na Poljskem, v Norveški, Franciji, Belgiji, Grčiji in drugih vazalnih državah, da je zanmrš postala topovska kрма za močnejšo silo, za judovske denarne mogotce v Združenih državah. Anglia se kravno žrtvuje za tiste edini cilj, da Ishko gleda, kako se je usoda Sredozemskega morja odločila brez nje.

Pa to še ni vse. Angleško-ameriško ustreženje človek bo še vedno pustil veljavno videzu, kakor da se o vsej stvari odloča prav po domače v enem krogu družine, med dvema narodoma istega jezika in enake kulture. A tudi ta dokaz odpade, odkar je Sovjetska Rusija udeležena v imenovanem odboru. Do povabil Sovjetski Rusiji je nedvomno prišlo po volji in želi Anglike. Nismo tako lahkonceri, da bi verjeli, da je Anglia zaradi tega posebno navdušena. Končno končev pa je položaj tak, da Anglia ni mogla preprečiti vnesavanja v svoje posle.

Im Südtalien stiessen britisch-nordamerikanische Kräfte gegen unsere Stellungen zwischen dem Golfe von Salerno und der Bucht Manfredonia vor. Der Angriff wurde abgewiesen, erneute Bereitstellungen durch Artilleriefeuer zerschlagen. Die Luftwaffe schoss gestern im Mittelmeerraum 6 feindliche Flugzeuge ab und traf einen Frachter von 3000 BRT durch Bombentreffer vernichtet.

In der Nacht zum 25. September griffen deutsche Schnellboote an der englischen Küste britische Bewacher an, von denen eines versenkt wurde. Zur Entlastung der schwer bedrängten Sicherungskräfte griffen britische Schnellboote in den Kampf ein. Eines von ihnen wurde wegen der plötzlich eingesetzenden Sichtverschlechterung durch ein deutsches Schnellboot gerammt. Es sank sofort. Ein deutsches Schnellboot erlitt schwere Beschädigungen und wurde von der eigenen Besatzung versenkt. Britische Torpedo- und Zerstörerflugzeuge griffen südwestlich der Scheide ein deutsches Geleit vergeblich an. Sechs feindliche Flugzeuge wurden dabei abgeschossen.

Über dem Atlantik, sowie bei Einfügen schwächerer britisch-nordamerikanischer Fliegerkräfte in die besetzten Westgebiete vor der Feind weitere 5 Flugzeuge. Einzelne feindliche Störflugzeuge warfen in der vergangenen Nacht im westdeutschen Raum planlos einige Bomben, durch die unerhebliche Gebäudebeschäden entstanden.

Die Luftwaffe griff mit zusammengefassten Kräften besonders nördlich des Azowmeeres und ostwärts des mittleren Dniper feindliche Truppenmassierungen an und fügte ihnen empfindliche Verluste zu. Am 24. und 25. September wurden an der Ostfront 105 Sowjetflugzeuge vernichtet. Fünf eigene Flugzeuge werden vermisst.

Sovjetski poskus izkrcanja ob obali Azovskega morja krvavo zavrnjen

Nemške čete razbijajo sovražne napadalne postojanke v južni Italiji

Iz Führerjevega glavnega stana, 26. sept.

Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Sovjetski poskus izkrcanja na obali Azovskega morja se je končal tako, da je bila vsa izkrca na skupino, nad 300 mož, polnoma uničena.

Na obah straneh Kubana so se tudi včeraj izjalovlvi vsi z oklepni silami podprtji sovražni napadi.

Tudi ob srednjem Dnijepru niso prinesli ponovni sovjetski napadi proti nemškim predmostjem nobenih uspehov. Sibkeje sovražne skupine, ki so v nepregledni pokrajini na posameznih mestih prekoračile reko, so bile v protinapadu vrzene nazaj.

Na srednjem odseku bojišča je sovražnik posebno na področju zahodno od železniškega križišča Uneče in na bojnem področju pri Smolensku nadaljeval svoje napade z močnimi silami. V težavnih vremenskih terenskih okoliščinah so bili napadi v bistvenem zavrnjeni. Na nekaterih mestih se boji nadaljujejo.

Letalstvo je z združenimi silami, posebno severno od Azovskega morja in vzhodno od srednjega Dnijepra, napadalo množično zbiranje sovražnih čet in jim prizadelo občutne izgube. V dnebi 24. in 25. septembra je bilo na vzhodnem bojišču uničenih 105 sovjetskih letal. Pogrešano 5 lastnih letal.

V južni Italiji so angleško-severnoameriški silo udarile proti našim postojankam med Salernskim zalivom in zalivom Man-

fredonija. Napad je bil zavrnjen, ponovne izhodiščne postojanke pa razbiti v topniškem ognju. Letalstvo je včeraj sestreljilo v Sredozemju 6 sovražnih letal in uničilo zelo 3000 tonsko prevozno ladjo.

V noči na 25. septembra so nemški hitri čolni ob angleški obali napadli angleške stražne ladje, izmed katerih je bila ena potopljena. Zaradi razbremenitve zaščitnih enot v veliki stiski so angleški hitri čolni posegli v borbo. Enega izmed njih je eden nemški hitri čoln zaradi nenadno poslabšanega pregleda zadel naravnost, tako da se je takoj potopil. En nemški hitri čoln je bil pri tem hudo poškodovan in ga je potopila lastna posadka.

Angleška torpeda in rušilna letala so jugozahodno od Schelde zmanj napadala nemški ladijski spred. Sestreljenih je bilo 6 sovražnih letal.

Nad Atlantikom in pri poletih sibkejskih angličkih in severnoameriških letalskih oddelkov nad zasedeno zahodno ozemlje je sovražnik izgubil 5 nadaljnih letal. Posmezna sovražna vznemirjevalna letala so odvrgla preteklo noč v zahodni Nemčiji brez načrta nekaj bomb, ki so povzročile neznanato škodo na poslopljih.

Berlin, 26. septembra. DNB. Vrhovno poveljstvo je objavilo v dopolnilu svojega uradnega poročila slediće:

Predvenerovali zvečer so se Sovjeti skušali izkrcači ob Azovskem morju, in si-

cer severno od izliva reke Kuban. Nemški oddelki so takoj odgovorili in napad že počeli oz. zjutraj docela preprečili. Obležalo je mrtvih 280 sovjetskih vojakov, 289 pa je bilo utrjen. Vsi ostali pa so utonuli. V prvih večernih urah je pripeljalo 6 sovjetskih topovnjač in začelo obstreljevati nemške postojanke. Tako nato pa je sledil poskus izkrcanja.

Na vzhodni strani kubanskega mostišča so nemški oddelki odbili vse sovjetske napade, ki so bili podprtji z močnimi oklepni mlmi in pehotnimi silami. Pri tem je bilo uničenih 14 sovjetskih tankov. Tudi nekaj severne od tod so Sovjeti uporabili več napadov, a so bili vsi odbiti.

Ob Srednjem Dnijepru je bilo uničenih 12 sovjetskih tankov. Boji so bili zavrseni dne 25. septembra. Tudi nekaj dnevnih napadov.

Letalstvo je na vseh glavnih točkah bojišča močno podpralo čete in neprestano napadalo sovražnikove oklepne in pehotne oddelke in zvezre v zaledju. Povzročilo je nekaj dnevnih napadov.

Rušilna letala so se nepretrgoma spuščala v nizke napade na sovjetsko pehotno. Severozahodno od Melitopolja je nemško letalstvo obdelovalo sovjetsko topovnjo in uničilo vse baterije. Ob Zgornjem Dnijepru so letala potopila 5 izkrcevalnih čolnov in 2 velika vlačilca.

Na visokem severu je nek letalski ogledniški oddelki zabeležili 2600 poletov. Oddelek se je posebno odlikoval pri zaledovanju sovražnikov ladijskih spremstev. Potopili ali pa poškodovali je 43 ladij.

Karel Čapek

Zakaj nisem komunist?

Globoko bi sposoval komunizem, ko bi ta prišel k delavcem in mu odkrito in možato rekel: »Od tebe zahtevam nekaj, toda nicensar ti ne oblijubljam; od tebe zahtevam, da tudi pri meni ostaneš stvar, edinica, građivo, kakor si stvar in gradivo v tovarni; ubogati moras in molčasti, kakor uboga in molčavi v tovarni. Toda neko, ko se vse spremlja, boš ostal še zmerom to, kar si zdaj; morda ti bo bolje, morda slabiše, nega ti ne morem jamčiti. Svetovni red tebi ne bo bolj milosten, niti bolj ljubčen, ne pa bolj pravičen.«

Mislim, da bi večina delavcev dobro premisnila tako ponudbo, — vendar pa bi bila ponuda potencialno vredna, in kdo ve, če ne bi bila zaradi svojih visokih moralnih pobud tudi bolj maljiva kakor vse dosedanje ponudbe.

Krmiljenje bednega človeka z obljubami, je ropanje revjev! Morda bo revje življene stajše, če mu kdo obljublja zlate gore, toda v praksi je se danes kakor pred sto leti boljši vrabec v roki kakor golob na strehi vladne palače. Boljši je tudi ogenj v peči, kakor rdeči petelin na strehi palač, ki pa jih je pri nas dosti manj, kakor pa misli človek, ki mu namesto bistrih oči nudijo — razredno zavest; zakaj razen malih izjem smo po živiljenjski ravni siromašen narod, kar pogosto pozabljamo ugotoviti. Agitatorji navadno trdijo, da revje nima nicensar žrtvovati in ničesar izgubiti. Naročno je res: kar koli se zgodi, siromaki zmetrom in povzdigneti kruh. S skorjo kruho bednega človeka nihče ne sme delati eksperimentov! Se nobena revolucija se ni izvedla na hrbitih malega Števila ljudi, temveč na hrbitih največjega Števila. Nai bo vojna, nai bo valutna kriza, naj bi bilo kar koli, zmerom so zlasti prizadeti siromašni ljudje: moje in dne revčevne sploh ni. Zmerom so trpeče le hiše revčev in ne bogatašev; pretresite svet, pojrite v poglede, koga je zasluš!

Kaj naj torej naredim? Kar se meno tiče, se ne tolazim bog ve kako z besedo revolucion. Mislim, da je beda na svetu edina stvar, ki se evolucionarno ne razvija, temveč zmedeno raste. Vendar pa ni mogoče odlagati vprašanja uboštva do nekaknega bodočega družabnega reda: če je potrebno revolucionarni pomagati, moramo to začeti takoj danes! Vprašamo pa se ali ima današnje človeštvo za to dovolj moralne moći v sredstvih? Komunizem trdi, da bi bilo v tej socialni Sodomij dovolj popolnih pravilnih ljudi. Toda v vsakem izmed nas sodomskih prebivalcev je vendar še nekoliko pravilnosti in verujem, da bi se z nekoliko večji trudem in z mnogimi dokazovanji mogli sporazumeti na neko določeno stopnjo pravilne družabne ureditve. Komunizem trdi, da bi ni mogoče. Komunizem sploh dvojni v človečansko vrednost vedene ljudi. Toda tega ne bomo dalje obravnavati. Danošna družba si ni ravno raztrgala, ko je izvedla nekakšno zaščito brezposelnih, starčkov in bolnikov. Ne rečemo, da je to dovolj, zato in za bedne pa je, da je družba mogla storiti toliko danes, in sicer takoj, ne da bi takala na slavni trenutek, ko naj bi se razvila zaveta revolucion! Toda če verujemo, da je vprašanje revčevne načlige sedanjega časa, bi to pomenilo vsekakor, da nismo komunisti. Verjeti, da je danes bolj važen griljav kruha in utrinki oginja v peči kakor pa revolucion čez dvajset let, pomeni imeti ustaljen nekomunistični temperament.

Najbolj čudna in zelo malo človečanska poteka komunizma je njegova posebna črnelost. Kar je slalš, to je boljši; če kolesar podere gledo čenico, je to že dokaz gnilote današnjega družabnega reda; če vltake delavec prst med koleso stroja, mu prsta niso smekala kolesa, temveč burčajo, koliko ranjencev so Sovjeti morali imeti v poltnih ofenzivah.

Angleški list »Yorkshire Post« poroča, da zahtevajo Sovjeti od Anglike ogromno množino sovjetskih zvezrov in zdravilskih orodja, med drugim 75.000 operacijskih škarlj, 50.000 priravov za prenos krvi, 10.000 rontgenskih aparativ, 100.000 ton aspirina, 200.000 steklenic insulin, 10.000.000 cevk morfija in še veliko drugega. To dokazuje, koliko ranjencev so Sovjeti morali imeti v poltnih ofenzivah.

Angleški list »Daily Mail« poroča, da zahtevajo Sovjeti od Anglike ogromno množino sovjetskih zvezrov in zdravilskih orodja, med drugim 75.000 operacijskih škarlj, 50.000 priravov za prenos krvi, 10.000 rontgenskih aparativ, 100.000 ton aspirina, 200.000 steklenic insulin, 10.00

Ljubljana v soboto in včeraj

Ljubljana, 25. septembra.
V soboto je naše mesto zaživelio kakor že dolgo ne. Je pa prišel čas, ko so naše mamicne v gospodinje bile primorane malo resnejno misliti na blizajoče se zimo, ki nam jo naznana že popolno jesensko vreme. Po-selbo živahno je bilo popoldne. Mamicne so se pač skoraj istočasno odločile, da je treba malenkou toplo hlaček, dekleta pa so se pozvala za lepoto svojih nog in oskrbo spodnjega perila. Ni jih motila nova metoda reda v trgovinah, kjer so se gnetli ljudje v vrstah ter mirno čakali trenutka, ko se je kluč vrat v trgovino spet obrnil in ko je že trudna trgovska pomočnica odprla prav na ozko vhodna vrat. Med nakupovalci nismo videli le premožnih, ki so se že prej oskrbeli, sedaj so segli po poslednjih lirah še stisti, ki so varčno skrivali svoje težko prislužene lire, ko bo najbolj potreben. In ta

čas je prišel prav sedaj, ko je hladna jesen oznanila blizajoče se zimo.

V nedeljo je bilo prav nezanesljivo vreme. Ljubljancane, ki so se že odločili za sprehod v bližnjo okolico, so znotine temne oblačne preproge, skozi katere pa je še od časa do časa prikuhalo toplo sonce. Mnogi so se klobu temu podali na sprehod ter se šele v noč vračali domov.

V Drami so včeraj popoldne predvajali v predsezoni Jurčičevega »Desetega brata«. Naslovno vlogo je imel Milan Skrbinek. Gledališče je bilo polno do zadnjega kotišča. Prav tako so bile dobro obiskane ljubljanske kinodvorane, v katerih so predvajali nemške ifime.

Berite »Slovenski dom«!

Iz Hrvaške

Včeraj so dajali po zagrebškem radiju posebna navodila o ravnanju prebivalstva za primere zračnih napadov.

Zagrebško pevsko društvo »Radice« je dalo včeraj svoj letni delovni obračun. Izporočil društvenih odbornikov je bilo razvideti, da je pevsko društvo letošnje leto napredovalo in priredilo izredno mnogo pevskih nastopov.

Kakor poročajo, so bile te dni v hrvaškem Šibeniku velike slovesnosti. Proslavili so vkorakanje hrvaške vojske v to stare hrvaško obmorsko mesto. Šibenik je bil od 1. 1941 pod italijansko upravo. Priključitev Šibenika k materi Hrvatski je prebivalstvo sprejelo s silnim navdušenjem. Begunci se vračajo domov. Nemške oblasti gredo zelo na roko Šibenški mestni upravi pri njemem prizadevanju za blagor mestnega prebivalstva.

Zaradi hitre zasedbe nemških in hrvaških domobranskih čet hrvaškega Šibenika je neurejena Badoglijeva vojska pustila za seboj številna polna skladisca s strelivom in hrano ter oblekami. Tako računa, da bo Šibenško mestno prebivalstvo za nekaj mesecov dobro preskrbljeno s hrano teh opuščenih zalog.

Za vodjo civilne uprave v Bosni s sedežem v Sarajevu je Poglavnik imenovan bil hrvatski ministr in državnega svetnika Frković. Tudi za novo priključeno ozemlje Dalmacije stila imenovana vodo civilne uprave s sedežem v Splitu, oz. na Reki. Vsa južna polovica hrvatske države je bila tako razdeljena na tri velika upravnih področja.

Lepa cerkvena slovesnost je bila v nedeljo, 12. t. m., v cerkvi sv. Antona pri Sv. Duhi. Nadškof dr. Stepinac je ob veliki asanaciji posvetil glavnji oltar, ki je bil izvršen po načrtih inž. Vladimira Potocnjaka. Notranjost cerkve se je urejala in bo posvetitev celotnega svetišča najbrže prihodnje leto na god sv. Antona.

Sportni drobiž

V soboto in nedeljo so imeli v Zagrebu nekaj športnih prireditev. Omenjamemo le najvažnejše rezultate. Na Konkordijnem igrišču so se pomerili lahkoletni domači klub in pa Haškovci. Zmagali so boljši Haškovci z 28.974 točkami pred Konkordijama, ki so dosegli 28.168 točk. Tekmovanje je prisostvovalo že 3500 gledalcev. Postavljenih je bilo tudi nekaj novih hrvaških rekordov. Tako je Gojčiš vrgel kladivo 45.56 m daleč. Haškova stafeta je popravila čas v toku na 4x400 m. Tekla je 3:30:00. Flas je premagal Kotniku v toku na 1500 metrov. Tekel je 4:04:8. Marjan je postavil rekord v metu diska. Zalučal ga je 42.31 metrov, kar je tudi novi hrvaški rekord.

Na zagrebški Salati so imeli v petek, soboto in nedeljo teniški dvoboj med nekaterimi najboljšimi hrvaškimi in madžarskimi teniškimi igralci. Končni izid je 3:2 za Madžare. Zadnji dan je Pallada porazil Madžara. Asboth pa je zmagal nad Mitičem.

V nogometnem prvenstvu so pa bili doseženi tisti rezultati: V soboto je Gradiščanski s težavo odpravil dobrega Litaniina s 3:1, v nedeljo pa je Haškova enašnjaka slavila zmagovo nad Konkordijo z rezultatom 4:2 (2:2).

Tomazic-Beranek Bohra vila

52

Rjevoči medvedje pa pastirčevega izgovora niso hoteli razumeti, temveč so se mu grozeče približevali. Dečko je tedaj kot mlado mačo gibljo smuknil za skalo.

Toda zdaj je stopil v kačo gnezdo, iz katerega se je dvignilo sikajočih kač brez števila; na svojih repih so se zravnale ter mu rasle čez glavo!

Vse so vanj razjarjeno slikale s svojimi raziskanimi jezikimi:

»Mar bi bil ostal v medvedji jam! Zdaj, ko si stopil v kačo gnezdo, je prišla tvoja zadnja ura!

Vse so se obrnile proti njemu kot smrte palice: ena se mu je ovila okrog vratu, dve drugi pa sta mu zlezli za hodno srajco.

53

Ledeni mravljinici so pastirčku zagomazeli po vsem telesu.

»Zdaj me pa res bodo! mu je zarezala grozna misel v možgane. »Ne bom mogel rešiti duše divjega lovcen! je žalostno spoznal.

V tem trenutku pa se je dvignila še ena, kača: na glavi je nosila zlato kronico, da se je po kači jami kar zablesčalo.

»Pustite dečka! Jim je velela kača kralica.

»Pastirček je dobrega srca, njegova duša je čista, kot so jutranje rose pohorskih rože!«

In pri priči so se vse kače odvlekle v svoje gnezda, kjer so se zvile v živo svitke, le njih glave so štrlele iz sredine na vzgor.

S Spod. Stajerskega

V Smarju pri Jelšah je umrl 78 letni tamozni zdravnik dr. J. Rakež.

Šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je izdal posebno naredbo, po kateri bodo odsek kaznovali vse one, ki bi se pregrali zoper socialno čast. Noben podjetnik ne sme izkoriscati svojih uslužencev in delavcev. Prav tako ne smejo posegati v njihovo delovno skupnost. Za prestope so določene najstrožje kazni.

**KUPITE
»Martina Krpana«
DOKLER GA JE SE KAJ!**

— Kakor že rečeno: Gajšek ima pred seboj lepo pot, ostresti se mora samo ponavljajanja motivov in stremeti za čim večjo originalnostjo, samostojnostjo in zavestjo, da ustvarja nekaj trajno lepega in znamenitega. Saj naša knjiga bo še zanamčenim pričala, kako smo jo ljubili, cenili in spoštovali.

Oprema svoje vrste je Slovenske knjiznice. Nekaj oprem je prav posrečenih in izbranih, n. pr. risbe Vilfanove za Malešičeve povest V zelenem polju roža, za Lager-

III U današnji knjižni opremi

Slovenci smo glede knjižne opreme zelo izbirni. Gotovo je tudi, da stoji naša oprema, to je njena lepotna stran na prvem mestu. Ogledamo si samo opreme sosednih narodov in narodov, katerih knjige blizu poznamo. Večinoma izdajajo broširane knjige z navadnim tiskanim naslovom; včasih na domični naslov kakšna krička, grozobarna silka, ki kar vpije po nesoglasju in odvratni reklami. Zelo redko pa imajo knjige te vrste res lepe umetniške slike in estetske črke, ki vabijo in pričajo o lepi knjigi že naprej. Narodi, ki imajo te vrste knjižno opremo, smatrajo lepo vezano knjigo že za bibliofilsko izdajo, čemur pa mi Slovenci se zdaleč ne moremo dati prav. In to tudi v resnicni ni prav! Sem bi steli francosko, italijansko, srbsko, bolgarsko, hrvatsko knjižno opremo, deloma tudi špansko in švicarsko.

Dolgo vrsto let je veljala nemška knjižna oprema, sem stejnega tudi švicarsko, za prvo na svetu. Po nemškem vzoru se je začela uravnavati tudi naša. Sprva so bile opazne le siromašne kopije, dokler jih niso arhitekti Mesar, Spinčič, Stupica in drugi spravili na zavidljivo višino. Platnice so postale simbol vsebine, vsega življenja v knjigi, nekaj prenobljenih in estetskih potez, emblemov ali slik, ki zadoščajo za oznako književnega dela. In v tem smo prekoslili drugo narode, ki imajo samo ornamentalno opremo.

K temu je večilo pripomogla tudi fina književska izdelava, dobra izbira materiala (platna in drugih književskih rekvizitov). Danes lahko rečemo, da je naša knjižna oprema na prvem mestu. In to ne s samo hvalo, temveč s priznanjem drugih narodov.

Današnjo knjižno opremo je sicer zelo reklamna, prav nič pa lepa in učinkovita. Pri vedno istih opremah različnih knjig, posebno pri leposlovju, imamo vtiš, da so tovarniški izdelki in nam zapravijo precej užitka že takrat, ko jih temeljimo v roke.

Poglavje zase so mladinske knjige. Tem knjigam posvečamo Slovenci vse prenalo pozornosti. Založniki se kar nočajo zavedati, da izdajajo stvari, ki bodo bolj kot vse druge knjige vplivale na mlado dušo in jim pustile trajen pečat skozi vse življenje. (Kako nam je bila otrokom vše oprema Milinski knjiga Pravilje! To je bila oprema, da malo takih! Naravnost praviljena.) Tudi pri mladinskih knjigah moramo zahtevati, da podaja opremo vsebinu knjige. Seveda mladi duši umljivo in nazorno, predvsem pa lepo in za mlajše kar najbolj praviljeno. Zato proč z grobe vskdanjnosti, ki smo jo že odrasli dočela siti. (Na misel mi prihaja bolan poskus, ko so hoteli v mladinsko slovstvo povleči socialne motive, celo socialna vprašanja, baroke, fabrike, pijance in vlačuge, tu strelci nihj je taval — ubog otrok, ki je to bral ...) Še največ razumevanja za opremo je pokazala Ljudska knjigarna in uredništvo Mladinske Matice. — Nekaj svedanja pa je tudi notranja stran mladinske knjige, to je ilustracija, ki je še bolj površna kot zunanjščina opreme. Več otroštva, več mlade duše, ljubezni in razumevanja ter manj dobitknejšnosti! Toda razpravljati o ilustraciji cieli na naša naloga.

To so le bežne misli, več ali manj subjektivne, toda eno je gotovo: če bodo te vrstice, pisane v topli ljubezni do slovenske knjige, četudi malo pripomogle do višjega, smelješčega koraka, bo namen dosezen v velikem.

V drugi številki slovenske poljudno znanstvene knjižne zbirke bo izšla oktobra knjiga »Ladje«

V kateri se bodo braeci seznamili z razvojem Ladje in to od preprostega lesenega debla, ki je bil pred tolklimi tisočletji prvič viden, pa do najmodernešega čezoceanskega parnika, ki je prava plavajoča palaca. Najzanimivejši je tisti del knjige, kjer je govor o srednjevštevskem ladjevodstvu in o rivalitetih med tedanjimi načeljivimi pomorskih silami, ki so se borili za nadoblast na morju.

Naročite se na »Sveti, saj vam prinaša vsak mesec zaglavimo in počneši knjigo, brez kakršne biti nobena knjižna zbirka. Mesečna naročnina stane 10 20 30. Poslužite se ugodne prilike, saj so knjige in nadrobni prodaji skoraj se enkrat dražje!

Z Gorenjskega

Zadnji čas so umrli sledči Gorenčani in Koroški: Walter Egger v Špitalu ob Dravi, Jožef Sovljanček v Žejah, pri Celovcu, in vlastnik, stražnjevštevski križ, kjer je govor o srednjevštevskem ladjevodstvu in o rivalitetih med tedanjimi načeljivimi pomorski silami, ki so se borili za nadoblast na morju.

Naročite se na »Sveti, saj vam prinaša vsak mesec zaglavimo in počneši knjigo, brez kakršne biti nobena knjižna zbirka. Mesečna naročnina stane 10 20 30. Poslužite se ugodne prilike, saj so knjige in nadrobni prodaji skoraj se enkrat dražje!

Odlikovani zaradi junasiva. Z železnim križem I. stopnje so bili odlikovani: poročnik Otto Ure iz Sv. Martina pri Celovcu, v vlak, stražnjevštevski Ernest Plater iz Polja ob Jezru. Z železnim križem druge stopnje so bili odlikovani: višji desetnik Janez Oberhammer: občinski svetnik; desetnik Friderik Zrinc iz Podlaha v Lavantski dolini.

Mengeš. Pred kratkim je umrl v starosti 85 let Jožef Kandušer, bivši trgovec v Velikem Mengšu. Isti dan je umrl 55 letni delavec Franc Kregar. Nai v miru počivata!

Naklo. Pred kratkim je umrl v starosti 85 let Jožef Kandušer, bivši trgovec v Velikem Mengšu. Isti dan je umrl 55 letni delavec Franc Kregar. Nai v miru počivata!

Velikovec. V starosti 54 let je nenadoma umrl občinski nastavljenc Janez Habel. Na zadnji poti ga je spremljal zastopnik občine na čelu z županom Wernerjem Eberlom in Števni prijatelji. Na grobu se je poslovil od pokojnega župana, ki je podal pokojnikovo življeno. Habel je bil po rodnu iz Slezije, ki je našel svoj nov dom leta 1912, v Velikovcu. — Žalovanje je bilo prepeljana v Velikovec in tam pokopana žena višjega veterinarja Scheider.

Zvišanje rentnine rudarjem. V posebnem razglasu državnega ministra za delo je bilo določeno, da se invalidom, upokojencem in vdomavim rentnikov zvišajo prejšnji oz. podpora z veljavnostjo od 1. oktobra 1942. mesečno za 25 RM invalidom in upokojencem ter 20 RM vdomavim.

Kranjska industrijska družba, katere glavni delničar je celjski veleindustrialec Westen, je pred dnevi izročila v Jesenicah svojemu namenu nov mladinski stanovanjski dom.

Gospodarska šola pri Gospe Sveti je pred nedavnim praznovala svoj 60. letni jubilej. Sedaj je načeljena v bivšem samostanu. Vzgojila je že 57 letnikov, v katerih je dobio izobraževanje 1285 dekle. Večinoma iz kmečkih hiš.

Solske ugodnosti za otroke padlih. Da bi se otrokom vojakov, padlih na bojišču in težko ranjenim ali pogrešanim, ki bodo morali ostati v bojnišči, nudila možnost do izobraževanja, so ustavili politične šole, ki bodo izobraževale slušatelje za razne poklice. Najznamenitejša šola

ter vrste je »Velika vojaška ubožna hiša Pošdamske. Po vojni bodo to šolo lahko obiskovali tudi otroci vseh tistih, ki so ostali pri vojakih. Med vojno imajo pa pravico do brezplačnega pouka tudi otroci vojnih dopustnikov,

54

Prehranjevalni zavod Ljubljanske po-krajine vnovčno poziva vse one trgovce in

zadruge mesta Ljubljane, ki Prevodu Še

niso prijavile začetek vmesne prošnje, naj

pa prinese s sabo.